

NE MUTLU, GERÇEK ZAFERİ KAZANABİLENLERE!..

İnsanlık tarihi, savaş meydanlarında kazanılan başarı ve zaferlerle dolup taşmaktadır. Her millet, mazideki ecdatlarının savaş veya er meydanlarında kaydettikleri iftihar tablolarını, tarih kitaplarında işlemektedir. Bunu yapmakla yeni neslin ecdadını tanıması ve onlara özendirilmesi amaçlanır.

İnsanlık tarihi içerisinde ayrı bir yeri olan İslam Tarihinde de durum aynıdır. Kazanılan zaferler ve gösterilen kahramanlıklar, genç nesillere aktarılmaya çalışılmaktadır. Fakat bu kısım tarihte işlenen zaferler, sadece savaş meydanında kullanılan kılıcın ustalığı ve yapılan kahramanlık işlenmemekte, aynı zamanda merhamet, adalet, haklılık gibi insanlığa yakışan hareketler de işlenmeye çalışılmaktadır.

İslam tarihi içerisinde özel bir konumu olan Müslüman Türk tarihinde de aynı sonucu görüyoruz. **Komutan ve askerlerin kahramanlıkları yanında, manevi kahramanlıklarına** da geniş yer verilir. İşte İstanbul'u fetheden Müslümanların oradaki azınlık gayri müslimleri ibadet ve yaşayışlarında serbest bırakması, işte üzerlerine yağmur gibi mermi ve bombalar yağdığı halde yine de yaralı düşman askerlerine yardım eden Çanakkale arslanları bu vadide verilecek sayısız örneklerden sadece iki örnektir.

İslam tarihinde maddi kahramanlık yanında manevi kahramanlıktan da bahsedilmesinin temel sebebi; insanın bu dünyaya gönderiliş gayesinin insanlığa ve yeni kuşağa aktarılmak istenmesinin gayretidir. **Çünkü insanın sadece er meydanında veya savaş alanlarında kahraman olması, ahiret kazancı için yeter sebep değildir.** Zira insan bu dünyaya Allah'a iman etmek, O'nu tanımak ve O'na ibadet etmek için gönderilmiştir. İşte bu gibi konularda muzaffer olabilmek için, nefis ve şeytanın susturulması ve mağlup edilmesi gerekir ki hakiki zafer elde edilebilsin.

Evet insana verilen nefis, şeytandan emir almakla daima insanı kötülüğe sevk etmeye ve ayağını kaydırmaya çalışır. Bu noktadan nefisle çok çetin mücadele ve mücadele yapılması gerekir. Bu mücadelenin sağlam bir şekilde icra edilmesi, nefsin yapacağı telkinleri kırarak ve etkisiz hale getirecektir. İşte bu esaslı nokta gereği, Hz. Peygamber (a.s.m 'ın hadislerinde en tehlikeli düşman olarak nefsin görülmesi ve onun alt edilmesi gerektiği üzerinde durulmuştur. Mesela:

·"**Senin en zararlı düşmanın içindeki nefisindir.**" (1) ifadesiyle, nefsin en zararlı düşman olduğuna dikkat çekilir.

·"**Pehlivan, rakibinin sırtını yere getiren değil, öfke anında nefsine galip gelendir.**"(2)

---

sözyle nefisle yapılacak mücadelenin zorluğundan bahsedilir.

"Mücahid, nefsiyle cihad edendir."(3)

cümlesiyle de asıl mücadele ve çarpışmanın nefisle yapılan cihadın olduğu belirtilir.

Tebük seferinden dönerken Peygamberimiz (a.s.m)'in ashabına, **"Küçük cihaddan, büyük cihada (nefisle mücahedeye) dönüyoruz."** (Acluni, 1/424) demesi, en büyük cihadın nefisle yapılan cihad olduğu ders verilir.

Nefisle yapılacak mücadelenin önemiyetinden bahsetmek kadar, nasıl ve ne şekilde mücahede yapılacağı da çok önemiyetli bir konudur. Bu noktada Cenab-ı Hak, nefis ve şeytanlar karşısında muvaffak ve muzaffer olabilmeleri için insanlara çok çeşitli silahlar, zırhlar, kaleler ve siperler ihsan etmiştir. Bu çeşit savaş aletlerinden ve silahlarından bahsetme ve onları elde etme hususuna hepimizin ciddi ihtiyacı vardır.

Öyleyse, **nefis ve şeytandan korunma ve onlarla mücahede etmenin** binlerce yollarından, sadece birkaç önemli husus hakkında bilgi vermeye çalışalım.

1. Allah'a İman:

Allah'a iman eden bir kimse, kendisini devamlı kontrol eden ve gören birisini bilir. Bu kontrol mekanizmasının farkında olmak, insanın ciddileşmesine vesile olacaktır. Demek Allah'a iman eden ve Onu tanıyan, nefsin emirleri doğrultusunda değil, Allah'ın emirleri doğrultusunda hareket etmeye kendini mecbur bilir. Çünkü insan, fitraten unutkan bir varlıktır. Fakat insanın unuttuğu şeyler içerisinde en dehşetli gaflet ve unutma, insanın Allah'ı unutması, O'na verdiği sözü unutmaması, O'nun emir ve yasaklarını unutmamasıdır. Böyle bir unutkanlık, tam bir gaflet halidir. Böyle gafiller hakkında Allah şöyle buyurur:

"O kimseler gibi olmayın ki, onlar Allah'ı unuttular, Allah da ceza olarak nefislerini onlara unutturdu." (Haşr, 59/19).

Yani onlar, Allah'ı unutmakla insanlık mahiyetlerini de kaybetmek ve kendilerinin ne anlam taşıdığından gafil davranmakla cezalandırılmaktadır.

---

2. Ahirete İman:

Ahireti bilen, mahşere inanan, cenneti ve cehennemi idrak eden bir insan, ona göre çalışmaya başlayacaktır. Yani bir insan, ahiret ve hesap gününe imanı derecesinde nefse ve şeytana, pirim vermemeye ve onlarla mücadeleye gayret edecektir.

Ahirete imanı olmayan insanların, nefislerine karşı mücadelede ne derece zayıf kaldığı bilinen bir gerçektir.

3. Kadere İman:

Kadere iman eden kişiler, yaptıkları iyiliklerin Allah'tan geldiğini, işledikleri kötülüklerin ise nefislerinden kaynaklandığını bilirler. Bu nedenle kadere iman edenler, nefse itimat etmeme dersini de öğrenmiş olurlar.

4. Meleklerle İman:

Bu iman hakikati de müminleri bir siper gibi, muhafaza etmektedir. Çünkü, meleklerin varlığını bilen bir kişi, onların bizi gördüğünü bilir. Onların huzurunda günah işlememeye çalışır. İnsanların amellerini yazan **“Kiramen Katibin”** meleklerinin omuzlarında bulduklarının ve her türlü amellerini kaydettiklerinin farkında ve şuurunda olan bir kişinin günahlara karşı hassasiyeti, elbette bunlardan gafil yaşayan birine göre farklı olacaktır.

5. Kur'anın Emir ve Yasakları:

Kur'ana iman eden elbette onun yolundan yürüyecektir. Bu konuda mevcut olan binlerce ayetten sadece birkaç örnek verilebilir:

a. Misakla ilgili âyet-i kerimede şöyle buyrulur:

“...Hem de Rabbin, Âdemoğullarından, bellerindeki zürriyetlerini alıp da onları kendi nefislerine şahit tutarak 'Ben sizin Rabbiniz değil miyim?' (dedi). Onlar da 'Evet sen bizim Rabbimizsin, şahit olduk' dediler.” (A'raf, 7/172)

Bu ayet-i kerimeden çıkarılacak çok derslerden birisi şu olabilir: İnsanı Allah (c.c) terbiye etmiştir. Bedenindeki her organı, her hücreyi ve ruhundaki her duyguyu, her hissi terbiye eden O'dur. Ve insan, buna inanmakla ve bu inancını yaşamakla yükümlüdür. Demek bu gibi ayetler bizi, vücudumuzun azalarını ve ruhumuzun hissiyatlarını, onları bize sadece bir emanet olarak veren Allah'ın emirleri doğrultusunda kullanmamızın şuuruna ulaştırır.

---

b. Mutmainne mertebesine gelmiş nefislere yapılan müjdeli bir ilahi hitab şöyledir:

“Ey nefs-i mutmainne, o senden sen de O'ndan razı olarak Rabbine dön. Razı olduğum kullarımın arasına gir ve cennetime dahil ol.” (Fecr, 89/27-30)

Burada Ayetin ifade ettiği manaya alimler çeşitli manalar vermeye çalışmışlardır. En meşhur manası itibariyle, nefsin yedi mertebesi olduğu belirtilir. Bu nefis mertebelerinin terakkisi için çalışmak gerektiği hususunu ısrarla tavsiye edilir. Bu nefis mertebelerinin en düşüğü, nefs-i emmare mertebesidir. Nefsin bu mertebesi, terbiyeden geçmemiş ham halidir. Böyle bir nefis ısrarla kötülüğü emreder ve günahlara dalmak ister.

Nefs-i mutmainne ise, itminana kavuşmuş sükunete ermiş nefistir. Böyle bir nefis, Allah'a muhabbet ile huzur hali yaşar. Dalgaları yatışmış deniz misali şehveti-gadabı sükunet halindedir. Bu makama gelen birinin ahlakı istikrar bulur, şahsiyeti oturur.

İşte bu tarz ayetler, bizim devamlı olarak terakki durumunda olduğumuzu ve yerimizde durmamamız gerektiğini ders vermektedirler. Çünkü, nefsin mutmainne mertebesinden sonra, nefs-i raziye ve nefs-i marziye mertebeleri gelmektedir.

c. **“Nefislerinizi temize çıkarmayın”** (Necm, 53/32)

âyet-i kerimesi ise, bize farklı bir mânâyı hatırlatır. Çünkü nefsin kötülüklerinden kurtulmanın bir yolu da onu kusursuz ve hatasız kabul etmemektir. Nefsi temizlemenin en tesirli yolu, daima kusurunu itiraf etmek ve onun hatalarını kabul etmektir. Bunun neticesi ise, tövbe ve istiğfardır. **“Muhakkak, nefsini temizleyen kurtuluşa erdi.”** (Şems, 91/9) âyetinde teşvik edilen nefis temizlemesi ise, nefsin kötülüklerden arıtılmasıdır. Yâni iman etmekle şirk kirinden, takva ile günah pisliklerinden temizlenmesi ve kalbini Allah'tan gayri kimseye açmamakla temizliğin had safhaya ulaşılmasına çalışmak tavsiye edilmektedir.

6. Peygamberimizin (a.s.m) Sünnetleri:

Allah'ı (c.c) sevmenin ve Allah tarafından sevilmenin en güzel yolu, sünnet-i seniyyeye uymaktır. Sünnete uymak hem Peygamber Efendimizi (asm) ve hem de Allah'ı hatıra getirir. O'nun huzurunda olduğumuzu hatırlarız. Dolayısıyla sünnete uymaya çalışan birisi, evhamdan kurtulur, nefsin serseriliğini ve başıboşluğunu atar, kalbi inkişaf eder, ruhu ve hissiyatı temizlenir.

7. Namaz Kılmak:

Namaz, gurur ve kibri en fazla kıran ve insana kul olduğunu en güzel ders veren

---

kudsi bir ibadettir. Önce kibleye dönmekle, nefsin değil Hakk'ın (c.c) dileğinin esas olduğu nefse bildirilir.

Tekbir ile başlanır; **“en büyük ve mutlak büyük, ancak Allah'dır”** denilir, nefse haddi bildirilir.

“Sübhanek” demekle, noksan sıfatlardan münezze ve kemâl sıfatlarla muttasıf kişinin ancak Allah olduğu zikredilir; nefsin ise noksan ve kusurlu olduğu hatırlatılır. Hamd ile sürdürülür, medih ve senanın ancak Allah'a ait olduğu ilân edilmekle, nefis perişan olur.

Sonra tekbir ve rükûa varılır, nefsin gururu bükülür. Sonra tekbir ve secde. Gurur yerin dibine geçer. Nefis ezildikçe kulluk inkişaf eder. Ve insan, enaniyetten uzaklaştığı nispette Hakk'a yakın olur. Bediüzzaman Said Nursi'nin bu konudaki ifadesi çok manidardır:

“Eğer âlâmın lezaize, nârın nura inkılâb etmesi emelinde isen, evkat-ı hamsede rükû ve sücud kancasıyla gururun hortumunu bük, sık, başını kır; imanı doldur.”(4)

8. Oruç Tutmak:

Nefsin arzularını kesmenin, onu tümü ile susturmanın ve dizginini Allah'ın eline vermenin yollarından biri de açıktır. Hadis-i şerifte buyuruluyor ki;

“Cenab-ı Hak, nefsi yaratırken ona sormuş **'Ben kimim sen kimsin?'** nefis enaniyetle *'Ben benim, sen sensin.'* diye cevap vermiş. Cenab-ı Hak (c.c) nefsi cehenneme atmış. Yine sormuş **'Ben kimim sen kimsin?'** Nefis enaniyet ve gururdan vazgeçmemiş, yine aynı cevabı vermiş. Hangi azabı verdiyse enaniyetinden vazgeçmemiş. Daha sonra, Cenab-ı Hak nefsi aç bırakmış. Ondan sonra tekrar aynı soruyu sormuş. Nefis şöyle cevap vermiş **'Sen benim şefkatli rabbimsin, ben ise senin aciz bir kulunum.'**”(5)

Bu hadisten de anlaşılıyor ki, nefsin enaniyetini ortadan kaldırmak ve dizginini Allah'a vermek için güzel ve tesirli bir yol var: O da oruçtur.

9. Tövbe Etmek:

Nefsi ıslah etmenin ve şeytanı peşimizden kaçirtmanın müessir yollarından biri de Allah'ın sonsuz rahmetinin neticesi olan tövbedir. Çünkü kul işlediği günahtan

---

dolayı Allah'a ciddi olarak sığınsa ve daha ihlaslı bir şekilde yönelmeye çalışsa, gerilemesi bir tarafa manevî bir yükselişe de geçebilecektir. Kur'ân bu gerçekten aşağıdaki ayette şöyle bahsetmektedir:

“Ancak tövbe eden ve güzel işler yapanlar bundan müstesnadır. Allah onların günahlarını silip yerlerine iyilikler verir. Allah çok bağışlayıcı, çok merhamet edicidir.”(Furkan, 25/70)

Cenâb-ı Hak bu ayette, suç ve günahlarını itiraf edip pişmanlık duyan kimselerin hem günahlarını bağışladığını hem de günah yerine sevap verdiğini müjdeliyor. Bu sırdandır ki, bazı hadis âlimleri, **“Birtakım günahlar vardır ki, mü'min için birçok ibadetten daha faydalıdır.”** derler.

Evet herkes hata işleyip, günaha girebilir. Fakat günahkârların da hayırlısı vardır. Bu konuda Peygamber Efendimiz (a.s.m) şöyle buyurmaktadır:

“Her insan hata işler; ama hata işleyenlerin en hayırlısı, çok tövbe edenlerdir.”(6)

Cenab-ı Hak (c.c.) sonsuz ve engin rahmetiyle, yukarıda bahsedilen tarz ve yollardan başka, yüzlerce yolu ehl-i imanın imdadına gönderiyor. Bu yollardan her birisi, insanı Allah'a ulaştırmaya ve dolayısıyla da nefsin insan üzerindeki tesirini kırarak güçtedir.

Ne mutlu!

- iman kalesine sığınabilenlere...
- takva zırhını kuşananlara...
- amel-i salih vadisinde yol alabilenlere...
- günah işlese de tövbe edebilen
- ve nefse karşı gerçek zaferler kazanabilenlere...

Dipnotlar:

(1) bk. Acluni, I/143.

(2) bk. Buhari, Edeb, 102.

(3) bk. Tirmizi, Fedailu'l-Cihad, 2.

(4) bk. [Mesnevi-i Nuriye, Zeylü'z-Zeyl.](#)

(5) bk. El-Havbevî, Dürretüt'l-Vâizîn, s. 11.

(6) bk. Tirmizî, Kıyâme 49.